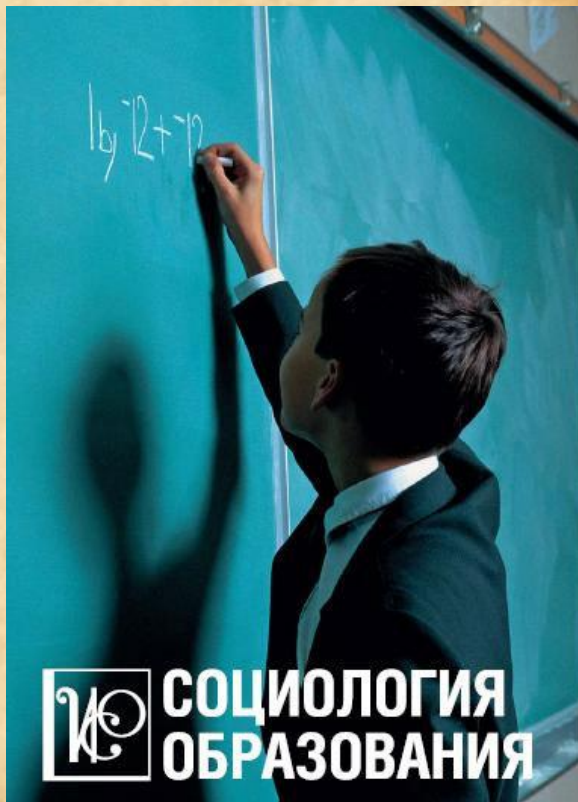

Соціологія освіти

 **СОЦІОЛОГІЯ
ОБРАЗОВАНИЯ**

Освіта – багатозначне поняття.

- Це визначальний компонент культури, що забезпечує спадкоємність та відтворення, накопичених знань, досвіду, традицій.
- Освіту можна розглядати і як процес навчальної та виховної діяльності, і як результат цього процесу.

- *Освіта як результат такої діяльності – це засвоєння систематизованих знань, умінь, навичок, розвиток особистості.*

Результати можуть бути:

- неформальними – фактична освіченість, рівень знань, властивості особистості;

- формальними – наявність атестата, посвідчення, диплома.

Освіта буває формальною і неформальною.

- Формальна освіта передбачає наявність спеціальних установ, шкіл для здійснення процесу навчання, а також підпорядкування його певним офіційним приписам.

- **Неформальна освіта** — стихійне, несистематизоване засвоєння індивідуальних знань і навичок у процесі спілкування з навколишнім соціальним середовищем — друзями, знайомими, колегами, у процесі самостійної роботи над собою, індивідуального залучення до культурних цінностей, засвоєння інформації з книжок, періодичних видань, радіо, телебачення тощо.
- Неформальна освіта відіграє неабияку роль у соціалізації особистості, але вона є допоміжною стосовно формальної освіти.

- *Об'єктом соціології освіти є те соціальне середовище, де функціонують освітні організації, відбуваються процеси навчання та виховання, взаємодіють їх суб'єкти.*
- *Предметом соціологічного вивчення є освіта як соціальний інститут, як соціальна система, механізм взаємодії її з іншими складовими суспільства, його соціальною структурою.*

- Сучасна освіта перетворилася на диференційовану багатоступеневу систему, яка дає змогу людині постійно працювати і оновлювати набуті раніше знання й навички. Отримана освіта значною мірою визначає дальшу кар'єру людини, її місце в житті.

- Соціологія вивчає освіту як соціальну систему, метою котрої є систематичне навчання й виховання членів суспільства, орієнтоване на опанування професійних і наукових знань, моральних цінностей, умінь, навичок, норм поведінки, зміст яких визначається політичним устроєм суспільства, соціально-економічним рівнем його розвитку.

Вищі навчальні заклади у системі освіти України

Рівні акредитації	Назва навчального закладу	Кваліфікація випускника
1	Технікум, училище	Молодший спеціаліст
2	Коледж	Молодший спеціаліст, бакалавр
3-4	Університет, академія, інститут, консерваторія	Спеціаліст, магістр
		На основі вищої освіти з присудженням наукових ступенів кандидата та доктора

Завдання соціології освіти:

- вивчення потреб в освіті, оцінка її ролі в житті суспільства й житті людини;
- оцінка рівня і якості знань;
- ставлення суспільства до освіти, виявлення її соціальної цінності;
- виявлення ролі освіти як чинника соціального статусу;
- визначення міри її впливу на динаміку моральних потреб і інтересів.

Освіта як соціальна система існує в Україні на трьох рівнях:

- дошкільна – виховання людини, моральні якості закладаються ще в ранньому дитинстві.
- шкільна (початкова й середня) – шкільне виховання є обов'язковим.
- Вища.

Освіта як соціальна система існує в Україні у двох формах:

- непрофесійна (дошкільні дитячі заклади, середні школи, гуртки тощо)
- професійна (курси професійної підготовки, професійно-технічні училища, середні спеціальні навчальні заклади, інститути, університети, курси підвищення кваліфікації, магістратура, аспірантура, докторантура).

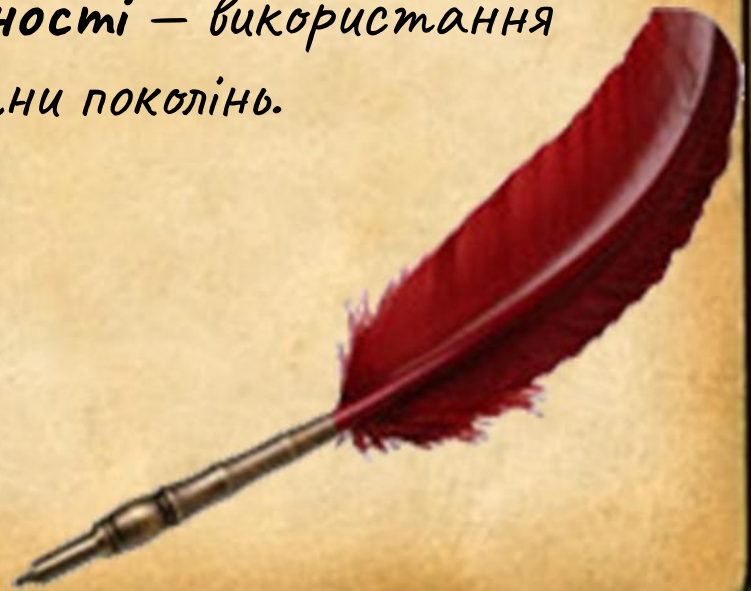
Функції соціального інституту освіти:

- професійно-економічна – відтворення різних категорій робітників, культури виробництва, залучення молодого покоління до праці, підготовка його до виконання різних видів професійної діяльності, ролей, зайняття певних посад, певних позицій у сучасному суспільстві.

Функції соціального інституту освіти:

- трансляція і поширення цінностей культури в суспільстві.
Ідеться про цінності культури в широкому їх розумінні – наукові знання, професійні навички й досвід, досягнення в мистецтві, моральні норми і правила, стандарти і традиції.
- забезпечення історичної спадковості – використання *історичного* досвіду і духовної спадщини поколінь.

Функції соціального інституту освіти:

- *соціалізація особистості* – адаптація молоді до суспільного життя, залучення до соціально-культурних цінностей, формування ціннісних орієнтацій, життєвих ідеалів, які притаманні саме цьому суспільству.
- *інтегруюча* – освіта не лише знайомить з культурними цінностями, нормами, соціальними ролями, а й сприяє їхній інтернаціоналізації, відтворенню певного способу життя. Уже самі навчальні заклади об'єднують навчальним процесом різних за фізичним здоров'ям, матеріальним забезпеченням, соціальним станом, культурним рівнем індивідів.

Функції соціального інституту освіти:

- *інноваційна* – забезпечення соціальних і культурних змін (науково-дослідна робота у вузах, а також на замовлення фірм, промислових підприємств, в результаті яких розробляються заходи для вдосконалення й розвитку соціальних і культурних процесів.
- *поєднання освіти з наукою та виробництвом*, що сприяє прискоренню науково-технічного прогресу, удосконаленню самої системи освіти.
- *виховна* – освіта, забезпечуючи процес гармонізації та вдосконалення людських якостей, має сформувати новий тип особистості, нового громадянина.

Дуже важливо виявити залежність між соціальною і професійною орієнтацією.

- **Соціальна орієнтація** – це визначення людиною свого місця в системі суспільних відносин, вибір бажаного соціального стану і шляхів його досягнення.
- **Професійна орієнтація** – це усвідомлення того «набору» професій, який пропонує в даний момент суспільство, і вибір із них найбільш привабливої.

- Завдання сучасної системи освіти – формувати вільну особистість, яка б вільно робила вибір і визначала свій життєвий шлях, забезпечувала би свій добробут і сама відповідала за свій соціальний статус.
- Головною ідеєю реформування освіти є створення єдиної неперервної системи, яка з допомогою комплексу державних, громадських та приватних установ освіти здатна була б відтворювати інтелектуальний, духовний потенціал суспільства, задовольняти всі громадські потреби на рівні світових стандартів.

• ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!!!

